

Lo passament de la Mare de Déu

Vita Christi, 1497

Isabel de Villena

(València, 1430-1490)

CAPITOL CCLXXXVII. COM, ACOSTANT SE LO PASSAMENT DE LA MARE DE DEU, FON APPARELLAT VN SINGULAR STRADO E CADIRES PER A LA MAGESTAT DEL SEU [349] FILL, QUE VENIA AB GRAN MULTITUD DE ANGELS E SANCTS, E LO GRAN CAMARLENCH SANT MIQUEL PRESENTA VN EXCELLENTISSIM MANTO A LA INCLITA SENYORA

Venint la mija nit del terç dia, la sagrada Verge senti en lo seu eleuat sperit que lo senyor Fill seu era ja molt prop, qui venia per sa senyoria ab tota la cort del Cel. E, alegrant se molt sa merce, dix als apostols e a tota aquella gent que ab ella eren: «Alegrau vos, fills meus, car prestament sera açi lo que yo tan caramente desige, e ab la vista del qual vosaltres sereu tan alegres e aconsolats, que tota la tristicia e dolor que teniu del meu partiment vos sera releuada, e les vostres animes rebran consolacio no recontable de aquella tan singular vista del Fill de Deu e meu.» E tots, hoint la Senyora, stigueren ab les penses eleuades, ab desig infinit de veure aquell Deu e Senyor qui tan caramente amauen. E, stant axi, començaren a sentir la gran melodia

angelica. E primerament entraren en la cambra quatre angels portant catifes e coxins e dos excellents cadires, e feren lo strado molt singular e solemne per a seure lo Senyor e Redemptor nostre e la excellent mare sua. E apres entra lo gran Princep sanct Miquel acompanyat de multitud de angels, mostrant se tots en forma humana per consolacio e alegria de la Senyora e de la deuota companyia sua. E, agenollant se sant Miquel dauant sa senyoria per besar li la ma, dix a aquella: «Senyora molt excellent: yo so açi trames per tota la sancta [350] Trinitat per seruir vostra merce de camarlench en aquesta altissima solemnitat de la gloriosa coronacio vostra.» E la humilissima Verge, leuant se de peus, lo rebe ab molta amor, mostrant estimar lo molt per esser tan insigne Princep e a ella tan affectat; lo qual supplica sa senyoria se volgues tornar a seure. E girant se lo dit sanct Miquel a vn angel que de prop li staua ab vn gran baci dor molt singular en que venia vn excelentissim manto, e prenintlo lo glorios Princep, presental a la Mare de Deu, dient: «Serenissima e inclita Senyora: sia de vostra merce abrigar se aquest manto en aquesta tan excellent festa, car es molt propri per a la present jornada, en la qual vostra senyoria se te ha pesentar dauant lo

Retrat de sor Isabel de Villena, segons una estampació calcogràfica. El peu de gravat informa que fou abadessa del monestir de la Trinitat de València i que morí el 2 de juliol de 1490 a l'edat de 60 anys. Fotografia de G. Carrió/Biblioteca de la Fundació Bartolomé March

consistori de la sanctissima Trinitat per rebre guardo de les penes e dolors que en la mortal vida haueu sostengudes ab inuincible paciencia. Lo dit manto, Senyora, es de purissim or, per diuinal potencia obrat, passant totes les bellees que per enteniment huma se poden pensar; en lo qual manto son sembrats lxij fermals, de bellea e valor inestimable, significant lo nombre dels anys, tan ben despesos, de la vostra singular vida, la qual huy finara a gran gloria de vostra senyoria. En cascu dels dits fermals, inclita Senyora, son esculpides e pintades totes les grans e virtuoses obres que en cascu any de la edat vostra haueu exercitades. En la fresadura de aquest manto son brodades e scrites molt complidament totes les dolors que en lo mon haueu passades per la mort e penes continues del vostre tan amat Fill, que vos per mes que propries haueu esti[351]mades, tenint les tostemp dauant la vostra pensa per indelible memoria. Ara, Senyora, en aquesta gloriosa entrada del vostre regne, les portareu dauant, en lo vostre manto, per fer de aquelles present al eternal pare, lo qual per cascuna de elles vos dara tan gran e tan alta remuneracio que podeu esser molt certa que la gloria e excellencia que vostra senyoria merita excedit omnem altitudinem que post Deum dici vel cogitari potest; car la magnitud e granea del meritis vostres excelleix tota dignitat e excellencia que dir ni pensar se puga apres Deu, del qual vos sou digna Mare.» E hauent se la Senyora abrigat aquell glorios manto, stant encara de peus, entra aquella infinida multitud de angels e homens qui ab lo Senyor venien, ab singulars esturments e sons de gran melodia, cantant, ab inestimable goig e indicible alegria: «Gaude qui post Christum scandis, et est honor tibi grandis in Celi palacio.» Volent dir: «Alegrau vos, Senyora excellent, car apres lo vostre diuinal Fill e Redemptor general de tota natura humana pujareu vos, Senyora, en lo gran palau celestial, hon vos sera feta honor tan gran que pensa humana estimar no la pot!»

CAPITOL CCLXXXVIII. COM LO PRINCEP GABRIEL DONA LO CEPTRE DE LA GENERAL SENYORA A LA HUMILISSIMA VERGE; LA QUAL, VENT VENIR LA MAGESTAT DEL SENYOR, ADORA E ABRAÇA AQUELL COM A DEU E FILL SEU, E PER AQUELL SA MERCE FO MOLT REUERIDA E LOADA [352] COM A DELITOS ROSER HON LA SANCTA TRINITAT HAUIA PRES JUBILEU

Essent lo Senyor junct a la porta de la cambra hon la sacratissima Senyora staua, entra lo gran secretari Gabriel, qui dauant de sa Magestat venia ab vn ceptre en la ma, de singular bellea; e, ficant lo genoll dauant la alta Senyora, dix a sa clemencia: «Ecce vnigenitus dilectus Filius tuus Mater Dei et hominis.» Volent dir: «O, excellent y serenissima Senyora! Alegrau vos e hajau singular goig, car veus açi lo vostre vnigenit e tan amat Fill; car gran raho tenu de hauer goig infinit trobant vos Mare de Deu e gome, per la qual dignitat sou Senyora e Reyna general dels angels e homens! E perço lo

eternal Pare tramet a vostra altesa aquest çeptre, fent vos certa de donar vos huy la possessio del regne ab totes les excellencies de gloria queus promete lo dia que fos Mare del seu diuinal Fill.» E la Senyora, recomplida de goig inestimable veent la Magestat del seu amat Fill que ja entraua per la porta ab tanta gloria e magnificencia, ixque a rebre sa clemencia ab grandissima alegria, adorant lo primer com a son Deu e Creador, e apres lo abraça com a Fill molt amat exit de les sues propries entramenes. E lo Senyor la reueri com a vera Mare sua molt cara, dient li ab gran afabilitat e graciositat de cara: «Aue, rosa deitatis et precelse Trinitatis floridum rosarium.» Volent dir: «Deu vos salue, Mare mia molt amada, qui sou rosa tan alta, per la potencia diuina creada sens neguna macula en lo ort espinos de natura [353] humana, e per singular excellencia sou dita roser florit de tota la sancta Trinitat! Car en vos pren repos e jubileu de gran delit lo meu Pare eternal, hauent vos elegida, ans que lo mon creas, per a fer vos Mare mia, qui so lo seu vnigenit Fill, e ensemps ab mi vos ha donat totes les gracies e excellencies que comunicar se poden a pura creatura. E yo, Mare mia, dins aquest roser he fet lo meu jubileu venint en la mortal vida: nou mesos so stat tancat dins ell ab sobiran delit; e eternalment me alegrare de esser Fill vostre, e vos de esser Mare mia. O! quant se delita lo Sperit Sanct en aquest suauissim roser, en lo qual ha pres jubileu tan amoros queus ha elegida per sposa sua molt singular, e dins aquest verger ha fet aquella obra, tan noua e tan merauellosa que passa tot enteniment angelich e huma, de la vnio diuina e humana, fent vos esser Mare de Deu e home, per la qual excellencia e dignitat pujareu huy a regnar sobre angels e homens e sereu Reyna general de tots!» E la humilissima Verge, hoynt se axi loar per la boca del senyor Fill seu, qui es veritat infalible, dix a sa Magestat, ab sobirana amor e reuerencia: «Tu pulcher es, dilecte mi et dechorus: quia tu es pulcher et bonus per essentiam, ego autem per participationem: vnde si quid pulchritudinis habeo, illud recepi a te quia me voluisti virtutibus et plenitudine gratiarum ornare et plenam gratie apellare.» Volent dir: «O, Fill meu y mon Deu y mon Senyor! Vos, amat meu, sou bell e ornat de incomprehensible pulchritut, car sou bell per essencia! Yo, Senyor, per la participacio maternal que ab vostra clemencia tinch he ates la bellea e gloria que posseixch, e de vos, Senyor, ho he rebut tot, car vos, amat meu, me haueu volgut per sola bonea vostra ornar de totes virtuts e plenitud de gracies, e plau a vostra clemencia yo sia plena de gran nomenada; de que yous reste de mes obligada que totes les creatures creades.» E, axi raonant se lo Senyor ab la sua sancta Mare, anant ma per ma, vingueren a seure en les dos cadires que los angels hauien aparellades.

CAPITOL CCLXXXIX. COM LO SENYOR CORONA LA SUA SACRATISSIMA MARE DE TRES EXCELLENTISSIMES CORONES PER LA SANCTISSIMA TRINITAT A ELLA DONADES COM A

DIGNA EMPERADRIU, A LA QUAL TOTS LOS ANGELS E HOMENS DONAREN LAOR, HONOR E GLORIA AB INESTIMABLE ALEGRIA E ans que lo Senyor e la sua amada Mare siguessen en aquelles solempnes cadires, dix sa Magestat a la sua excellent Mare: «Veni, coronaberis». Volent dir: «Veni, Mare mia molt cara, e sereu coronada per la mia ma, ans de la vostra partida, de tres corones a vos trameses per tota la sancta Trinitat perque los dexebles meus, que açi son en cors mortal e han aturar en la terra, vegem alguna part de la gloria e excellencia que en lo Cel prestament haueu a posseir com a Emperadriu molt digna e Senyora de tots general.» E, agenollant se la humilissima Verge dauant lo seu Fill e Deu [355] eternal, foren aqui tres angels dels majors Princeps de Paradys, portant cascu vna de les dites corones en vn baçi dor de singular obra e bellea; e, ficant lo genoll ab gran reuerencia dauant la Magestat del Senyor e de la sua sancta Mare,

Portada de la tercera edició del *Vita Christi*, publicada a Barcelona el 1527, que ja incloïa algunes estampacions xilogràfiques d'il·lustració. Fotografia de G. Carrió/Biblioteca de la Fundació Bartolomé March

offeriren aquelles a sa clemencia. E, prenint lo Senyor la primera e puix excellent corona, posala sobre lo cap de la senyora Mare sua, dient: «Accipe coronam quam tibi Pater meus preparavit in eternum.» Volent dir: «Preniu, Mare mia molt cara, aquesta corona, la qual vos tramet la Majestat del meu Pare, qui laus tenia fabricada e preparada, per la sua gran potencia, ans que lo mon fos creat, per a strenar laus en esta jornada. En aquesta digna corona son engastats xij carboncles mes resplandents quel sol, mostrant que en xij graus de singular puritat clarejau e resplandiu sobre tota creatura. En la qual corona son sembrades multitud de perles sens nombre, de bellea e granea molt singulars, mostrant les vostres excellencies e virtuts esser tantes qui no poden esser compreses ni comptades sino sols per aquell qui talaus ha volgut crear, mostrant en vos la gran magnitud de la diuinal potencia sua. E entorn de aquesta corona son scrites letres de esmalt molt estimat manifestant als miradors la dignitat vostra, les quals dien: Sol es, Virgo, eclypsim nesciens: sol in Celis de terra oriens: sol de Celis terram prospiciens: sol peccati nubes demoliens; volent dir: que sapien e coneguen, tots los mirants e contemplants la gloria e excellencia vostra, que vos, Verge purissima, sou lo clarissim sol qui james se es enfosquit per lo gran eclypsi del peccat [356] original, ans haueu tostemp clarejat mundissima de tota culpa; sou sol que, exint en la terra, haueu resplandit en lo Cel. E ara, que muntareu en lo Cel, lançareu los raigs de la claredat vostra sobre la terra com a sol molt glorios, jlluminant los habitants de aquella, e ab la ardor de aquest sol seran destroits e a no res tornats los nuuols dels peccats de aquells qui a vos, sol luminos, reclamaran e inuocaran. E perço vol lo meu Pare porteu aquest titol en la vostra excellent corona.» E, hauent lo Senyor e Redemptor nostre posat la primera corona en lo cap de la serenissima Mare sua, sa Magestat prengue la segona corona, posant la damunt aquella per molt mes embellir la, e dix a la mundissima Verge: «Mare mia sanctissima: aquesta corona portareu per amor mia, en la qual son engastats xxxiiij diamants, de bellea e granea molt singulars, per aquells xxxiiij anys que yo en lo mon he aturat, en los quals vos me haueu ab tanta amor seruit y acompanyat, que ara es digna cosa resplandeixquen en vostra corona los infinits merits que de tan virtuosos treballs merexeu. O, Mare mia excellentissima, que la obra de aquesta corona es vn spill de la sauiesa mia, qui en pintar e embellir la me so adelitat, en la qual se troben xij milia liij esmaltes, de diuerses colors, per aquell nombre de dies que passaren dels dia que yo de vos prengui carn humana fins lo dia que fini la vida mia! E per les grans dolors que vos, per mi, en cascu de aquells dies haueu passat, haureu ara goigs infinits que james hauran fi. Aquesta corona es feta e texida de fulles de [357] murta, obrades dor molt singular, embellint molt la vostra corona; e son les dites fulles cxliiiij m dcc xxxiiij, car tantes hores justes passaren del jstant que vos, Mare mia, me concebes fins al punct que en presencia vostra spiri en la creu. E perque en cascuna destes

hores e moments de aquelles la caritat vostra es stada tan ençesa y tan feruent en la seruitud y amor mia, que james haueu cessat de fer serueys e obres en la persona mia, tan alts e a mi tan acceptes que en la terra no podien esser remunerats, ara, en esta jornada, rebreu la gloria e exaltacio [que] de tan continues e tan multiplicades e feruentissimes obres meritau; e sereu loada e magnificada eternalment, sens cessar, per tota natura angelica e humana, ab sobiran delit. E perço es scrit entorn de aquesta corona, ab letres molt clares de singular obra: Te beatam laudare cupiunt omnes sancti, sed non sufficiunt, nam tot laudes tibi conueniunt, o Maria; volent dir: que a vos,

Part de les pàgines del capítol dedicat a la mort de la Verge Maria, segons una reimpressió del 1916 prenent com a model la primera edició, publicada a València el 1497. Fotografia de G. Carrió/Biblioteca de la Fundació Bartolomé March

benauenturada Mare mia, desigen tots los sancts, ab singular feruor, loar e beneir, e no basten a sufficientment explicar la gloria e excellencia vostra, car a vos conuenen totes les laors que dir poden, o, Maria gloriosa! Car aquest gracios nom vostre, Mare mia, es delit e alegria de angels e homens, conuidant los a la laor e seruitut vostra.» E, essent la humilissima Verge coronada de dos tan altes coronas, lo Senyor prengue la tercera corona, qui era de singular resplandor y bellea, e dix sa Magestat a la excellent Mare sua: «Feruentissima Mare mia: aquesta corona vos tramet lo Sperit Sanct, com a sposa sua molt digna, perqueus [358] mostreu coronada de tres coronas en presencia de tots los seruents vostres qui seran presents en aquesta solemnitat vostra, perque coneguen sou la gran y excellentissima Emperadriu del Cel e de la terra. En la qual corona son engastats l robins ardentissims e molts fins per aquells l dies que passaren des que yo fuy resuscitat fins trameti lo Sanct Sperit sobre lo vostre collegi, del qual vos ereu doctressa e regidora, e perque en aquells dies la caritat vostra fon tan exercitada en oracions continues demanant e desijant lo dit adueniment per confort e corroboracio

dels meus apostols; perque aquella feruentissima caritat reluyra ara en la vostra excellent corona. E, per mes embellir aquella, son posades en singular orde ·cxxx· perles, de bellea e blancor molt singular, per aquell nombre de lengues de foch que aparegueren en lo dit adueniment del Sanct Sperit, posant se departidament sobre lo cap de cascu de aquells qui en companyia vostra stauen, perque a tots sia molt cert que les gracies e dons que lo Sperit Sanct parteix entre tots los elets e amats seus, en vos, Mare mia, se troben justats en molt gran excellencia e singularitat, car la anima vostra sta axi disposta e aparellada a rebre les gracies e dons del Sperit Sanct que aqui sa clemencia abunda y escampa e dona les riquees e magnificencies sues sens mesura. Car vos, Mare mia, sou caxa dels seus thresors e posada molt cara del seu repos e delit; e perço entorn de aquesta corona es scrit, de letres dor de molt bella forma: *Hec est domus fidelis, hoc immortale templum, in quo Speritus Sanctus [359] requiescit*; volent auisar a tots los que contemplaran e miraran la vostra excellentissima corona que vos sou la fidelissima casa e temple de immortal memoria en que lo Sperit Sanct reposa e habita ab singular complacencia.» E, com fos la serenissima Verge axi altament coronada, sigues lo Senyor en la cadira per a sa Magestat aparellada, e mana seure la Senyora a la part dreta, molt prop de si, com a Mare sua singularment amada. E tots los angels e homens que aqui eren, admirats de tanta gloria e magnificencia com en la excellentissima Mare de Deu veyen ans de la sua partida (e eren certs que molta mes ne posseiria quant fos collocada en lo regne seu), ab singular alegria començaren a cantar dauant sa senyoria, dient: «*Letare, Maria Virgo, leticia inenarrabili in anima et corpore in proprio Filio, per proprium Filium.*» Volent dir: «Alegrau vos, clementissima Maria, Verge purissima, de alegria irrecomptable, en la anima y en lo cors, en lo vostre propri Fill, qui tal gloria vos ha preparada; e adelitau vos, Senyora, ab ell, que en segur sou de james perdre la sua companyia! O! quanta es la gloria e alegria que a vos, Senyora excellent, perue per aquest Senyor e propri Fill vostre, quia *hec est omnium letantium pulchrum carmen, omnium regnantium sceptrum rectum, omnium peregrinantium panis vite, et omnium expectantium merces summa!*», car aquest es, de tots los alegrants, lo bell e delitos cant e vera leticia; es la sua real Magestat, de tots los regnants, lo sceptre dret e segur e molt ferm; dels peregrinants en la mortal vida es pa suaussim donant [360] vida e salut; e de tots qui en sa clemencia speran es sobiran loguer e paga molt segura. O, Senyora, que lo goig, que vostra altesa te, de esser Mare de aquest excellentissim Fill, passa tota conexença angelica e humana! E perço, Senyora, vos sola sentiu e assaboriu aquest sobiran delit, e nosaltres tots nos alegrem del que bastam a conixer, e del vostre goig, serenissima Senyora, eternalment festejarem en la gloria de Paradys, hon vostra excellencia sera molt prestament collocada.» E, hauent acabat de cantar, tots, de hu en hu, vingueren a besar la ma a la

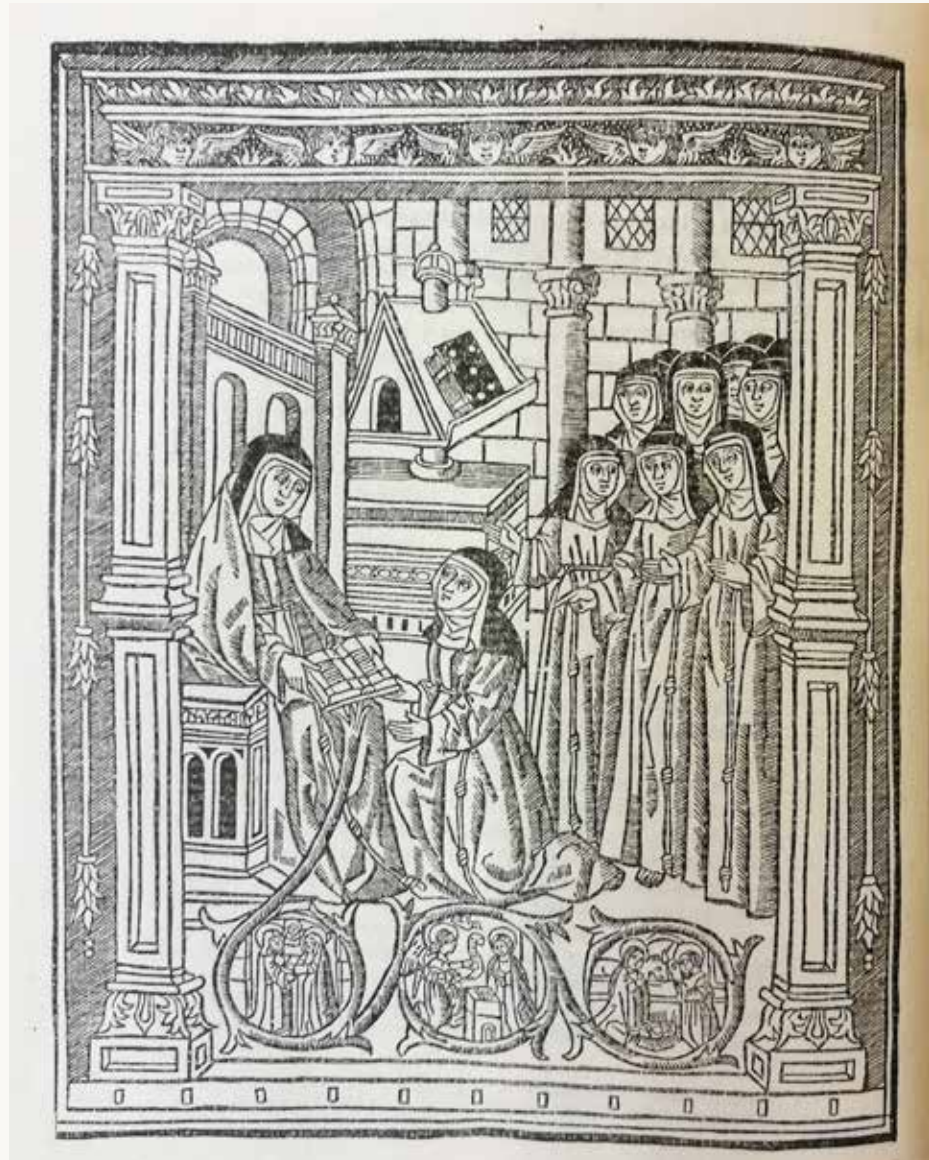

sanctissima Mare de Deu; e sa senyoria los mostra a cascu multissima amor, adelitant se molt ab ells.

CAPITOL CCXC. COM LOS SANCTS APOSTOLS, RECOMPLITS DE SINGULAR GOIG PER LA PRESENCIA DEL SENYOR, BESAREN LOS PEUS A SA MAGESTAT, QUI AB MOLTA AMOR E DOLÇOR LOS PARLA E BENEY, E DE AÇO PER TOTS LOS BENAVENTURATS LI FON DONADA SPECIAL LAOR

E los sancts apostols, qui ab grandissima alegria mirauen e contemplauen la Magestat del Senyor e Mestre seu, acostaren se a besar los peus e mans de sa clemencia ab sobiran delit, supplicant que, apres vna tan gran consolacio e tan singular com de la vista de sa Majestat hauien haguda, nols manas mes aturar en la miserable vida ab tan doloros enyorament com de la ausencia [361] de sa senyorien sentirien. E lo Senyor, ab molta amor, dix los: «Jam non dicam vos seruos, sed amicos.» Volent dir: «O, fills meus! (que ja nous vull dir seruents ni creats, ans certament amichs molt cars). Car a vosaltres he comunicats secrets e delits tan grans que ja lo vostre star e habitar en la

Estampació xilogràfica (1513) que representa a sor Isabel de Villena lliurant el *Vita Christi* a la comunitat de religioses del seu monestir. És una escena en gran mesura laudatòria perquè l'abadessa morí deixant inèdit el manuscrit, que fou tret a la llum per la seva successora en el càrrec, Aldonça de Montsoriu. Fotografia de G. Carrió/Biblioteca de la Fundació Bartolomé March

terra vos sera turment e pena de mort, preniu ho ab multissima paciencia per amor de vostres germans, car sols vos dexe en la mortal vida per reparacio del mon e perque ajudeu a saluar vostres proysmes tirant los a la conexença mia. Et iterum veniam ad vos, et gaudebit cor vestrum. E siau certs, fills meus, que altra vegada yo tornare, en la mort de cascu de vosaltres, per ajudar e confortar vos e dar vos lo premi glorios que haureu meritat; e lauors sera lo vostre cor alegre de singular goig, e haureu complidament lo que ara desijau, e sereu en companyia mia e de la mia Mare eternalment, ab alegria e consolacio sens fi. E aquesta sperança e seguretat que vous done vos sera confort e remey a passar la trista peregrinacio vostra.» E beneyls, lo Senyor, a tots los que aqui eren en cors mortal, axi homens com dones, donant en aquella diuinal benedictio a cascu tanta abundancia de gracies e consolacions quels paria ja esser en los delits de Paradys. E los benaumentats que aqui eren, axi angels com homens, ab grandissim goig mirauen la tanta consolacio e alegria que lo Senyor comunicaua als amats dexebles seus, e alegrant se infinidament del seu plaer e delit, ficant lo genoll dauant la Magestat del Senyor, digueren, magnificant sa clemencia: «Descendit Dei Filius ad [362] pauperum honorem: manauit Celi fluuius amoris rigans florem.» Volent dir: «O, bonea infinida! Y de quant vos son obligats los homens, car vos, Senyor, qui sou Fill de Deu eternal, deuant ara del Cel en aquesta gran solennitat, feu tanta festa e honor a aquests pobrellets apostols e criats vostres, e sobre ells escampau lo dulcissim riu de la vostra amor e gracia, regant abundosament aquells com a flors odoriferes planctades per vostra clemencia en lort de la sancta Esglesia vostra! E ab aquesta olor, Senyor, de aquestes glorioses flors, humils e poques en quantitat e molt grans en suauetat e dolçor, sera tot lo mon conuertit e tirat a la conexença e seruitud de la Magestat vostra; e diran, ab singular goig: Flores aparuerunt in terra nostra; volent dir: Aquestes excellents flors ha fet lo Senyor apareixer en la terra nostra per donar lum als çechs, salut als malalts e vida als morts. E axi, Senyor, sereu loat e glorificat per totes nacions ab lo escampament de la olor de aquestes flors; perque, ab molta raho, vostra Magestat los ama els honra com a criats molt cars e fidelissims. E nosaltres, Senyor, nos alegrem, de singular goig, de la consolacio a ells per vostra clemencia comunicada.» E axi tots ensemps feren grandissimes festes e alegries per dexar molt contents e aconsolats los qui hauien a restar en la mortal vida apres lo pujament de la Senyora.

CAPITOL CCXCI. DEL GLORIOS PASSAMENT DE LA SACRATISSIMA MARE DE DEU

[363] E acostant se la hora de la alba, lo gran Princep sanct Miquel, com a excellent camarlench, vingue e fica lo genoll dauant lo Senyor, dient a la Magestat sua: «Sia de vostra clemencia, excellent Senyor, desempachar

la partida, car tot lo imperi de Paradys es apunct per a rebre la senyora Emperadriu, Mare de vostra excellencia, en aquesta noua entrada e festa singular de la coronacio real de sa altesa.» E lo Senyor ab cara molt afable, girant se a la sua sanctissima Mare, dix a sa senyoria: «Veni de Libano». Volent dir: «Veni, Mare mia. Exiu de aquesta gran muntanya de Liban, qui es lo mon present, hon vos sou venguda a cercar la gracia e justicia original, quel vostre pare Adam hauia perduda, e haueu la trobada molt complidament, segons vos dix Gabriel quant vos denuncia lo concebiment meu. Car vos, carissima Mare, sou lo gran e excellentissim çedre plantat entre les spines de aquesta muntanya, axi ferm e dret que james vent ni tempesta de peccat original, venial ni mortal vos han pogut apartar per sols vn moment de la gracia e amor diuina per vos trobada, ans, tenint les rael molt fòndes, per la vostra profundissima e perfecta humilitat haueu muntat tan alta que, tocant la cima de la vostra caritat fins a la altea del Cel, de alli me haueu fet deuallar per confermar Adam e als fills seus la gracia per vos trobada.»

Referència bibliogràfica original: MIQUEL I PLANAS, Ramon (edició), «Lo passament de la Mare de Déu», dins *Llibre anomenat Vita Christi compost per sor Isabel de Villena abadessa de la Trinitat de València ara novament publicat segons l'edició de l'any 1497*, vol. III, Barcelona, 1916, 348-363

Nova referència bibliogràfica: MIQUEL I PLANAS, Ramon (edició), «Lo passament de la Mare de Déu», dins *Llibre anomenat Vita Christi compost per sor Isabel de Villena abadessa de la Trinitat de València ara novament publicat segons l'edició de l'any 1497*, dins CARRIÓ I VIVES, Gabriel (coordinació), *L'Assumpció de la Mare de Déu*, Consell de Mallorca-Bisbat de Mallorca, Palma, 2020, 1-11 [<https://web.conselldemallorca.cat/assumpciodelamarededeu>]